

Framtidens mötesplats i Linköping

1. Inledning

Nuläge

Linköping växer och är mitt i en enastående utveckling. 2014 antog Linköpings kommun en helt ny eventstrategi med målen att år 2030 ha intagit positionen som en av Sveriges tre mest framstående eventstäder samt mötesplatser inom kunskap och innovation, kultur och hälsa, nöje samt idrott.

Event med nationell eller internationell lyskraft ökar Linköpings attraktionskraft och marknadsför staden. I en stad där spännande kulturyttringar ges utrymme och möten med stora frågor på agendan äger rum skapas ett gott näringslivsklimat och nya arbetstillfällen. De arbetstillfällen som skapas är platsbundna till Linköping. I stor utsträckning är det unga människor i början av sin yrkesverksamma karriär och många medborgare med utländsk bakgrund som får möjlighet att komma in på arbetsmarknaden genom ett första arbete inom den växande besöksnäringen. Stadens upplevelser stärker inte bara stadens varumärke utan ger stolta invånare som blir de bästa tänkbara ambassadörer för sin stad.

En av de viktigaste förutsättningarna för att nå framgång med Linköpings Eventstrategi är att kunna erbjuda rätt arenor för evenemang och möten.

Linköping Konsert & Kongress, som byggdes 1987, har historiskt sett varit en av de främsta anläggningarna inom sin kategori som det Folkets hus med konsertsal det byggdes som. Men allteftersom efterfrågebeteenden ändras och nya anläggningar har börjat få fotfäste runt om i landet har Linköping Konsert & Kongress tappat avsevärt i konkurrenskraft som anläggning jämfört med sina konkurrenter.

Linköping Konsert & Kongress har en begränsad totalkapacitet och kan utifrån sin utformning och beskaffenhet inte arrangera så många parallella evenemang och möten som efterfrågas och flexibla lokaler som kan utformas utifrån kundens efterfrågan saknas.

Linköping har väldigt goda förutsättningar samt en god position på mötes- och evenemangsmarknaden. Tack vare framstående industrier, ett stort välrenommerat universitet och universitetssjukhus med forskning i världsklass är det en del av vardagen att ha kontakt och välkomna människor inom olika branscher och fakulteter från hela världen till Linköping. Detta talar för goda förutsättningar att kunna arrangera internationella möten förutsatt att faciliteterna som är nödvändiga finns.

Linköpings centrala läge i Sverige med närhet till storstäderna och en väl utbyggd infrastruktur är viktiga parametrar för att kunna locka många besökare till staden. Tåg-, flyg och bilförbindelserna är mycket goda och gör att människor enkelt reser till och från Linköping. Med internationella flygförbindelser till Europa via Schiphol är det även enkelt för internationella gäster från hela världen att ta sig till Linköping.

Innerstaden är koncentrerad med nära avstånd mellan mötesplatser, resecentrum, hotell, sevärdheter, restauranger och butiker. Likväl som Linköping har ett gynnsamt läge har Linköping Konsert & Kongress med sin placering i stadskärnan hög tillgänglighet.

Framtid

För att kunna utnyttja de fördelar som Linköping har som mötesplats för möten och evenemang skulle det vara en stor konkurrensfördel att få möjlighet att disponera större ytor, större kapacitet och bättre flexibilitet än den Linköping Konsert & Kongress kan erbjuda idag. Detta skulle möjliggöra en högre nyttjandegrad av anläggningen. Dels skulle anläggningen kunna ta emot fler parallella arrangemang under högsäsong men även ha betydligt bättre förutsättningar att attrahera nya stora möten och medelstora evenemang till Linköping. Att tilläggas bör även att anläggningen behöver en upprustning för att kunna ha fortsatt konkurrenskraft på dagens mötesmarknad, där det under de senaste åren erbjuds många nya anläggningar med moderna och effektiva lösningar.

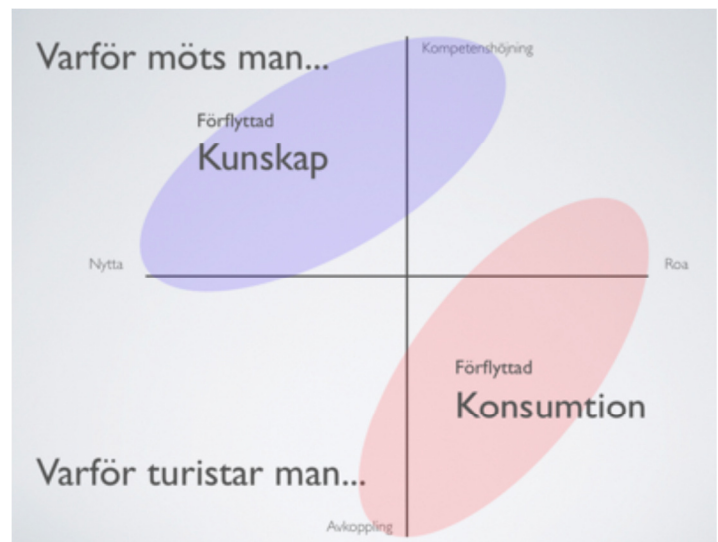
2. Mötesindustrin

Konsert eller Kongress?

I profileringen av en destination så finns det få saker som är så effektiva som konserter med internationellt eller nationellt stora artister eller högprofilerade idrottsevenemang. Under hösten kan för Linköpings del nämnas Red Bull Neptune Steps, Kent, Laleh, Elton John och Håkan Hellström som gett stort medievärde och skapat attraktiva upplevelser för Linköpingsborna. Dessa evenemang hamnar, trots sina positiva effekter för att locka besökare och skapa stolthet och samhörighet bland medborgarna, utanför mötesindustrin som begrepp då besökaren vid dessa, i kommande resonemang mer är att betrakta som privatresenär.

Turism eller möten?

Även om alla som reser till en annan plats än hemorten för att uppleva, betrakta, konferera, sälja, övernatta, shoppa med mera kan ses som turister i någon mån så kan en distinktion göras mellan privatresenären som reser på sin fritid och affärsresenären som har andra anledningar till sin resa. Dessa är främst möten i form av kongresser, konferenser, mässor och i mindre utsträckning rena kickoffer eller belöningsresor. Privatresenären kan sägas förflytta konsumtion genom att konsumtion i samband med fritid sker på annan plats än hemorten. Mötesindustrin (Meetings & Event) handlar istället om aktiviteter som anordnas av företag eller organisationer där det huvudsakliga målet är förflyttning av kunskap och i samband med detta så förflyttas även konsumtion.

Mötesindustrin - motor för besöksnäringen

PwC - PriceWaterhouseCoopers - har gjort två stora studier, i USA och Kanada, där de under flera år arbetat med att kartlägga storleken på mötesindustrin och hur den påverkar andra industrier i ekonomiska termer.

Studien visar att omkring 43 procent av mötesindustrins ekonomiska omsättning omsätts inom hotell, restaurang, utflykter, museer och annat som direkt kan förknippas med traditionell besöksnäring. Övriga 57 procent används till bland annat arrangörstjänster, lokalhyror, teknikhyror, personalkostnader för värdar och värdinnor, mässmontrar, trycksaker, webbsidor, IT-system och en mängd annat som aldrig kommer att kunna inkluderas i besöksnäringens omsättning.

Med hjälp av statistik från The United Nations World Travel Administration (UNWTO) har omsättningen för mötesindustrin i Sverige 2013 uppskattats till ca 50 miljarder, varav 29 mdkr i kostnader för möten och 21 mdkr som spenderats av deltagare. 9 mdkr av dessa kan hänföras till internationella delegater. Man uppskattar vidare att ca 50 000 arbetstillfällen i Sverige beror direkt av detta.

3. Projektbeskrivning

Den framtida utformningen av Linköping Konsert och Kongress ska ske med respekt för stadens utvecklingsplaner i stort, eventstrategin och byggnadens roll som evenemangs- och kulturbärare.

Målet med utredningsarbetet är att utreda hur ett framtida Linköping Konsert & Kongress ska programmeras för att möta morgondagens behov samt utreda konsekvenserna av alternativa placeringar av anläggningen. Ett strategiskt vägval behövs för att säkerställa husets roll som evenemangs- och kulturbärare i relation till annan planläggning såsom stadsbyggnadsperspektivet och konsekvenser för hur placeringen förväntas påverka möjligheterna för Linköping att utvecklas som eventstad.

Omvärldsanalys

Jämförelse av anläggningar i Sverige

	Linköping	Örebro	Norrköping	Malmö	Karlstad	Stockholm	Norrköping	Malmö	Uppsala	Stockholm
	LKK	Conventum	Vildmarks hotellet	Malmömässan	Karlstad CCC	Sthlm CCC	Louis De Geer	Malmö Live	UKK	Waterfront
Antal lokaler	15	23	15	16	22	52	14	24	14	21
Största lokal (Bio)	1 200	3 000	1 800	1 700	1 600	1 362	1 299	1 217	1 120	3 000
Grupprum	4	9	6	--	--	--	6	--	--	--
Matsalar	2	5	1	2	1	5	2	3	5	5
Max restaurang	800	2 500	300	5 000	1 400	600	1 100	440	850	2 000
Konsertersal	Ja	--	--	--	Ja		ja	Ja/annan	ja	nej

Rankade efter storlek Sverige		
	Största lokal	Max Rest
Sthlm Waterfront	3 000	2 000
Conventum	3 000	2 500
Vildmarkshotellet	1 800	300
Pite Havsbad	1 800	1 250
Malmömässan	1 700	5 000
Karlstad CCC	1 600	1 400
Holiday Club Åre	1 550	1 500
Gothia Towers	1 500	2 500
Sthlm CCC	1 362	600
Billingeus	1 300	900
Louis De Geer	1 299	1 100
Malmö Live	1 217	440
Linköping Konsert & Kongress	1 200	800

Jämförelse med anläggningar i Norden

	Total function space (m ²)	Total exhibition space (m ²)	Theatre/ auditorium (#seats)	Meeting rooms (#)	Largest non-exhibit space (m ²)
The Swedish Exhibition and Congress Centre	20 000	41 000	1 500	60	2 000
Stockholm City Conference Centre	1 000	20 000	1 362	50	2 500
Stockholmsmässan Stockholm International Fairs	n/a	70 000	2 000	70	2 500
Uppsala Konsert & Kongress	14 600	2 000	1 140	13	n/a
Bella Center Copenhagen - Bella Center A/S	121 800	121 800	930	46	2 210
Finlandia Hall - Congress and Event Center	22 000	8 000	4 200	25	1 260
Messukeskus Helsinki, Expo and Convention Centre	114 000	58 000	4 400	40	719
Jyväskylä Congress Centre Ltd.	35 000	20 000	1 200	9	n/a
Sibelius Hall, Congress and Concert Centre	10 600	2 400	1 100	16	1 836
Tampere Hall	34 000	3 500	2 000	14	n/a
Harpa Concert Hall and Conference Centre	7 500	2 500	1 700	18	3 300
Grieghallen, Bergen Norge	10 700	7 100	1 638	11	2 635
Oslofjord Convention Center	24 000	2 340	6 800	9	2 015
Stavanger Forum	30 000	15 000	5 000	25	1 100

Marknadsanalys

Enligt statistik från ICCA (International Congress and Convention Association) anordnas varje år ett större antal kongresser som roterar i världen. Av den andel som anordnas i Europa är bedömningen att ett antal av dessa kan lockas till Linköping.

Fördelning av antalet stora kongresser Världen – Europa 2015

Deltagare i Europa övernattar i genomsnitt ca 3 dagar per möte

<u>Deltagare:</u>	<u>Världen:</u>	<u>Europa:</u>	<u>Målsättning Linköping</u>	
250-499	24.433	8.062		
500-999	12.234	4.037	40 möten	30 000 gäster
1000-1999	5.221	1.722	8 möten	12 000 gäster
2000-2999	1.366	450	2 möten	5000 gäster
3000-uppåt	1.621	534		

Således en ökning med 47 000 internationella gäster, samt över 100 000 hotellnätter plus övrig konsumtion.

Nuvarande begränsningar av fysiska förutsättningar leder även till att förfrågningar från den nationella marknaden måste avvisas. Antingen på grund av för liten tillgänglig kapacitet eller för att nuvarande beläggning inte lämnar utrymme för dessa.

Dessa missade affärer uppskattas 2016 till:

<u>Deltagare:</u>	<u>Missade affärer</u>	
250-499	15 möten	4.875 gäster
500-999	10 möten	7.500 gäster
1000-1999	3 möten	4.500 gäster
2000-2999	2 möten	5.000 gäster
3000-uppåt		

Således drygt 20 000 gäster som idag genomför sitt möte någon annanstans då anläggningen inte har tillräcklig kapacitet.

Utvecklingsbehov nuvarande anläggning

Den av Linköpings Kommun antagna Eventstrategin anger som ett övergripande mål att Linköping år 2030 skall ha intagit positionen som en av Sveriges tre mest framstående mötesplatser inom Kunskap & innovation, kultur & hälsa, idrott samt nöje.

För att uppnå detta krävs förutom kvalitetsanpassning utifrån behov även en ökad kapacitetkvantitet. Linköping Konsert & Kongress byggdes år 1987. Under de snart 30 år som har passerat har flera ombyggnationer och anpassningar genomförts för att möta en utökad efterfrågan från en lokal, nationell och internationell marknad. Under de senaste åren har anläggningen tappat avsevärt i konkurrensen med nya moderna anläggningar runt om i landet samtidigt som den interna konkurrensen om lokalerna mellan kultur, konsert och möten tättnar vilket kan härledas till en bristande kapacitet tillsammans med en sjunkande attraktivitet på en konkurrensstark marknad. En

avgörande förutsättning för att kunna leva upp till de målsättningar som antagits är tillgång till attraktiva, hållbara och ändamålsenliga lokaler för stora möten, mässor och kulturevenemang.

Vid en behovsinventering 2014 kunde det konstateras att för att verksamheten skall kunna bedrivas effektivt och att kapaciteten skall kunna möta, men inte överträffa, de fastlagda målen för besöksnäring samt de mål som beskrivs i Eventstrategin för Linköping, krävs ett nettotillskott på ca 10 000 kvm.

Beläggningsgraden har de senaste åren varit hög. Detta i kombination med att många små och medelstora möten inträffar under två ”heta perioder” under året gör att verksamheten redan konkurrerar med sig själv. Möten konkurrerar även i stor utsträckning med möjligheten att erbjuda ett brett kulturutbud, då den ena aktiviteten ofta blockerar en resurs som skulle vara nödvändig för den andra då de flesta större ytor har flera funktioner

	Konsert C-hall, servering	Konsert Garden, bar	Mindre dagkonferenser	Kongress m utställning.
Marmorfoajén	x	x		x
Innergatan	x	x	x	x
Garderoben	x	x	x	x
Toaletter	x	x	x	x
Lunchrestaurang	x	x	x	x
Kök	x		x	x
Garden		x		x
Konfenslokaler		som loge	x	x
Crusellhallen	x			x
Loger	x			x

Detta kan t.ex. ge som resultat att en bokad konsert med ett förväntat publikantal av 400 – 500, eller ett mellanstort möte med ett par hundra deltagare kan blockera möjligheten till att anordna en tredagars kongress med utställning och middagar.

Funktionsbehov

I det följande beskrivs ett exempel på de funktioner som skulle behövas för att ta ett steg till mot uppsatta mål.

Behovsinventering för ett fungerande konsert- och kongresshus i Linköping.

Entré

Utformad så att den enkelt kan utrustas med manuell eller maskinell kontroll av inpassering. Gärna förberedd för enklare kösystem även utomhus.

Entréhall

En välkomnande foajémiljö med information om pågående och kommande aktiviteter. Gärna högt i tak och med en utformning som ger en bra överblick och intuitiv rumsuppfattning. Tillräckligt med utrymme för att anordna en mässa/utställning. Här skall det också vara möjligt att enkelt anordna av kongressdeltagare och/ eller utställarservice utan att inkräkta på andra funktioner.

Reception

I entréhallen skall det vara lätt att hitta en reception/information där det är möjligt att ställa en fråga, köpa en biljett eller interagera på annat vis. Biljett automater, Info kiosker, digitala affisch- eller infotavlor och taxitelefon är praktiska funktioner. Receptionen bör vara utformad för att kunna hantera 2 separata köer.

Tourist Centre

Tourist Center bör ha en separat kö och möjlighet till exponering av informationsmaterial samt försäljning av mindre artiklar.

Backoffice

Arbetsplatser för 2 personer i en andra linje. Här skall det också vara möjligt att enkelt anordna registrering av kongressdeltagare och/ eller utställarservice utan att inkräkta på receptionsfunktionen.

Garderob

Med utrymme för samtliga samtidiga besökare. Utformad så att den både kan fungera bemannad eller obemannad.

WC

Tillräckligt antal WC resp. RWC med lyft. Kapacitet som tillåter att ett större antal besökare kan dela denna resurs t.ex. under en kort paus.

Matsal

Matsal för 300 dagenslunchgäster. Eventuellt del av en större bankett/matsalsyta eller som VIP yta vid behov.

Bankett/yta

Matsal där möjlighet finns att servera 2 000 – 2 500 gäster. En sådan matsal skall vid banketter och liknande även kunna vara utrustad med större scen, riggningsmöjligheter i tak och hög lasttålighet på golv.

Konferensmatsalar

Matsalar eller rum som enkelt kan omvandlas till plats för t.ex. pausfika för mellan 200 och 600 personer. Total kapacitet skall motsvara största antalet samtidiga gäster.

Modernt kök

Köket bör vara avsett för att kunna producera kvalitetsmenyer för upp till 2 500 – 3 000 personer i taget. Effektiva uppläggnings-, utskänkings- och rangerytor.

I anslutning till köket bör det även finnas:

- **Diskrum** med motsvarande kapacitet.
- **Inlast** och **depårum** för transporter till restaurang avskilt från övriga transporter.
- **Kyl-, och Frysrum, upptiningsrum** m.m. hanteringsytor.
- **Förrådsytor** för porslin och linne
- **Förråd** för Porslin/linne/torrvaror/grönsaker m.m.
- **Kontor**/arbetsplats för kökschef
- **Omklädningsrum** för kökspersonal och serveringspersonal med ytor som kan nyttjas av extra anställda i servis.
- **Toaletter** för kökspersonal.

Konsert & Kongresshall, XL

En hall för 2 000 (2 500) besökare. I första hand större nationella/internationella kongresser med möjlighet att genomföra även större nationella konsertevenemang. Skall enkelt kunna ställas om mellan stående och sittande publik. Stora möjligheter till fästpunkter i tak, bra belastningstålighet i golv och med en stor scen.

Konsert & Kongresshall, L

En hall för 800–1 000 personer särskilt lämpad för traditionell orkestermusik, opera m.m. Även möjlig att använda som kongresshall. Anpassad akustik, goda riggmöjligheter m.m.

Konsert & Kongresshall, M

En hall för 600 (800) sittande gäster. Skall kunna ställas om till konsertlokal eller utställnings- eller mässyta. Plant golv, lös möblering samt stor belastningstålighet i tak och golv.

Loger, Catering, Förråd

Till dessa tre behövs utrymme för loger, catering, och rangerytor som möjliggör användning vid ett större samlat arrangemang eller avgränsat för flera separata samtidiga föreställningar/bygg & riv. Instrumentförråd för flyglar m.m. samt anpassningar av tekniska förutsättningar för t.ex. tolkar, radio, TV eller signaldistribution.

Inlast, Logistik

Separat inlast under tak alternativt inomhus i källarplan med möjlighet till samtidig tillfällig uppställning av flera tunga fordon.

Rangerytor för samtidig lossning/lastning av större produktioner.

Konferensrum. Utöver de större ytor som utgörs av Konsert-/Kongresshallar och matsalar behövs ett antal konferensrum för enskilda mindre konferenser eller som utrymmen för parallella seminarier vid större kongresser.

Uppskattat behov:

- 1 st. 400 personer, delbart till 2 x 200 eller 4 x 100.
- 6 st. 450-250 personer
- 6 st. 50-80 personer
- 5 st. 10-25 personer
- 4 st. 10 personer

Pausytor

I anslutning till de lokaler som används vid konferenser. Här skall finnas möjlighet att servera kaffe & bulle, ladda en telefon, samlas i mindre grupper m.m.

Utställningsyta

För mässor/utställningar i samband med konferenser. Totalt ca 2000(2500) kvm. Delar av denna kan vara foajé/samlingsyta, men utställningar får inte störa logistik för verksamhet eller gäster. In- och utlast till och från denna yta skall kunna ske utan att störa annan samtidig verksamhet.

Administrationsyta

Innehållande ca 60-80 kontorsplatser. Vissa specialfunktioner kring ekonomiavdelningen behövs. En del funktioner bör placeras nära kund – andra mer avskilt.

Funktionsytor:

- Städcentral.
- Tvättstuga.
- Städförråd m plats för större städmaskiner med möjlighet till fyllning, tömning samt laddning.
- Evenemangsserviceförråd för, möbler, utställningsmaterial m.m.
- Teknikförråd delat i konferensteknik och konsertteknik.
- Förråd för scendekor, utrustning, ljus m.m.
- Snickeri med utrymme för reparationer.

Miljörum/Sophantering

Sop- och avfallshantering skall utföras med så goda möjligheter till källsortering av både matavfall och sådana sopor som lämnas efter mässor. Bra tillgänglighet för kökspersonal med minimal risk för kontaminering. God tillgänglighet för tömning under tid då evenemang pågår. Utformas med fördel tillsammans med Tekniska Verken.

Parkering/Uppställning

- Besökare.
- Handikapp.
- Personbilar personal.
- Tillfällig uppställning bussar för besökare.
- Tillfällig uppställning bussar för musik- och teaterproduktioner, minimum 2-3 st.
- Tillfällig uppställning lastbilar under evenemang morgon till kväll, 2-3 trailers.

OBS, transporter till kök och utställningsytor, sophämtning m.m. skall kunna genomföras även då bussar/lastbilar står uppställda.

Konsekvensanalys

De möjligheter och begränsningar som finns när det gäller att tillskapa yta inom befintlig fastighet bör snarast utredas tillsammans med en kartläggning av vilka eventuella negativa konsekvenser, t.ex. begränsningar i fastighetens markyta, svårigheter att erhålla bygglov, försämrad trafiksituation, buller, störningar av pågående verksamhet, avtalsförändringar för befintliga hyresgäster m.m. som sannolikt skulle uppstå vid en utveckling på nuvarande plats.

Ekonomiska förutsättningar

I utredningsarbetet har det ålagts fastighetsägaren Lejonfastigheter AB att kalkylera på byggkostnader för utveckling av nuvarande Linköping Konsert & Kongress.

Summering

Utredningen tar sin form i Linköpings Eventstrategi med huvudmål att bli en av Sveriges tre mest framstående eventstäder inom kunskap och innovation, kultur och hälsa, nöje samt idrott.

I utvecklingsprocessen har arbetet lagt sin grund i att utveckla mötesindustrin i Linköping till att i huvudsak kunna ha flera parallella kongresser och möten samtidigt, vilket i dagsläget inte är möjligt. Samtidigt har också samtliga förutsättningar för besökare och nödvändiga utrymmesbehov utretts. I utredningen har det också parallellt skapats nya förutsättningar för att kunna utveckla både möten, kultur och nöjen i Linköping.

För att kunna ta del av de fördelar som Linköping har som plats för möten och evenemang är det nödvändigt att tillskapa större ytor och större kapacitet än det nuvarande Linköping Konsert & Kongress kan erbjuda. Genom att göra detta så kan staden fortsatt vara en attraktiv destination för större möten och därigenom uppnå målen i Linköpings Eventstrategi. Branscher av särskilt intresse är bl.a. teknik- och innovation, studerande på akademisk nivå samt teknikintresserade i allmänhet.

Den ytterligare yta som beskrivits ovan ger möjligheter att, på ett unikt vis, kunna genomföra de större möten vi idag går miste om på grund av att utrymmesbehoven av möteslokaler, utställningsytor samt plats för måltider, hos två olika möten ofta konkurrerar ut varandra.

Vid uppfyllda förutsättningar utifrån utredningen skapas initialt nya förutsättningar för hela besöksnäringen i Linköping såsom hotell, restaurang, taxi, buss, shopping osv. De första framtagna prognoserna av effekterna kan även påvisa en högre turistomsättning, flertalet anställningar inom branschen och även en ökad omsättning för bolaget.

Värdet av dessa möten kan med tillgängliga data beräknas till:

75 – 90 milj. kr i direkt omsättning från möten samt
20 – 30 kvalificerade arbetstillfällen i bolaget

Vidare kan det enligt utredningen uppskattas ytterligare mer än 200 milj. kr årligen i ökade intäkter till de näringar i Linköping som har en anknytning till mötesindustrin, vilket med säkerhet genererar ett avsevärt antal nya arbetstillfällen. Dessa nya arbetstillfällen skulle främst ske inom de näringar där många finner sin första anställning såsom restaurang, handel, hotell, uthyrningsföretag, transporter etc.

Dessutom ökar även möjligheten till att anordna angelägna kultur- och nöjesevenemang som både stärker Linköping som destination för fritidsturism och den handel som är förknippad med denna.